

Základy obecné botaniky (Bi2BP_ZOBP)

sylabus přednášky

Mgr. Blažena Brabcová, Ph.D.

1. Úvod do obecné botaniky - historie botaniky, obory botaniky.

Cytologie (rostlinná buňka)

2. Protoplazma rostlinné buňky. Buněčné membrány, cytoskelet, endomembránový systém, endoplazmatické retikulum, Golgiho aparát. Mitochondrie. Ribozómy. Plastidy a přeměny plastidů. Vakuoly. Inkluze buněčné. Základní rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou.

3. Jádro buněčné - stavba buněčného jádra, dělení buněčné, dělení jaderné. Mitóza, meióza.

Histologie

4. Rozdělení rostlinných pletiv (podle vzniku, věku, anatomických znaků, původu, funkce). Pletiva dělivá (meristemy). Trvalá rostlinná pletiva podle anatomického charakteru buněk (parenchym, prozenchym, kolenchym)

5. Soustavy rostlinných pletiv (podle funkce) - soustava krycích pletiv - pokožka (epidermis), podpokožka (hypodermis), průduchy, vodní skuliny, trichomy a emergence. Pletiva krycí druhotná.

6. Soustava vodivých a zpevňovacích pletiv - stavba cévních svazků, dřevní část (xylém), cévice (tracheidy), cévy (tracheje), dřevní parenchym, librifórní vlákna. Lýková část (floém), sítkovice, lýkový parenchym, sklerenchymatická lýková vlákna. Typy cévních svazků (koncentrické, radiální, kolaterální, bikolaterální).

7. Soustava základních pletiv - pletiva asimilační, zásobní, vodní, provětrávací, absorpční, vyměšovací, zpevňovací (mechanická), hojivá (kalus), vyplňovací.

Organologie

8. Kořen - základní charakteristika kořene, fylogeneze a ontogeneze kořene, typy kořenů a kořenových systémů, zóny kořene, tvary kořene. Anatomická stavba kořene (primární stavba a druhotné tloušťnutí). Metamorfózy kořene. Hospodářský význam kořenů.

9. Stonek - základní charakteristika stonku. Fylogeneze a ontogeneze stonku. Typy stonku, větvení stonku, pupeny. Anatomická stavba stonku (primární stavba a druhotné tloušťnutí). Metamorfózy stonku. Hospodářský význam stonků.

10. List - základní charakteristika listu. Fylogeneze listu, typy listů, postavení listů na stonku, morfologie listu. Anatomická stavba listu. Metamorfózy listu. Hospodářský význam listů.

11. Květ - základní charakteristika květu, typy květních obalů, květní lůžko, stavba pohlavních orgánů, plodolistů a tyčinek. Vznik a vývoj vajíčka a zárodečného vaku, vznik a klíčení pylových zrn. Symetrie květu, pohlavnost květů a rostlin, květní vzorec a diagram.

12. Květenství - květenství jednoduchá, hroznovitá a vrcholičnatá. Složená květenství.

13. Rozmnožování rostlin - vegetativní rozmnožování. Nepohlavní rozmnožování. Pohlavní rozmnožování. Sřídání generací u řas, mechorostů, kaprad'orostů, rostlin nahosemenných a krytosemenných. Opylení a oplození.

14. Semeno a plod - vývoj a stavba semene, klíčení semen, klíční odpočinek (dormance). Hospodářský význam semen.

15. Plod - vývoj a stavba plodu. Klasifikace plodů. Hospodářský význam plodů.

Literatura:

Doporučená literatura:

Novák J. et Skalický M. (2008): Botanika. Cytologie, histologie, organologie a systematika. – Powerprint, Praha.

Kincl M. (1981): Cvičení z anatomie a morfologie rostlin. - PdF, Ostrava.

Kousalová I., Kummerová M., Vicherková M. (1998): Praktikum z cytologie a anatomie rostlin. - MU v Brně, [skriptum]

Hadač E. et al. (1967): Praktická cvičení z botaniky pro pedagogické fakulty. – SPN, Praha.

Pecharová E. et Hejny S. (1993) Botanika I. Obecná část. - Nakl. DONA, České Budějovice.

Rosypal S. et al. (2003): Nový přehled biologie. – Scientia, Praha.

Slavíková Z. (2002): Morfologie rostlin. - UK PŘF, Karolinum, Praha.

Odkazy:

<http://botanika.bf.jcu.cz/morfologie/MorfologieObsah.html> (morfologie r., Jihočeská univerzita, Č. Budějovice)

<http://botanika.bf.jcu.cz/systematikaweb/> (JU, Č. Budějovice, některé materiály z botaniky vyšších r., včetně morfologie, veřejně dostupné jsou jen některé)

<http://www.sci.muni.cz/~anatomy/> (cytologie a anatomie r., prezentace z praktika, PŘF MU Brno)

<http://www.sci.muni.cz/~anatomy/>

Přednáška je zakončena písemným testem.

Podmínkou přípuštění k písemnému testu ke kolokviu je zápočet z předmětu Bi2BP_ZOBL.

V Brně 17. 2. 2015

Mgr. Blažena Brabcová, Ph.D.